12. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky M. Lajčáka na interpeláciu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky J. Drobu a Ľ. Galka podanú 12. septembra 2012 vo veci otázok v súvislosti s odovzdaním Ramila Safarova, odsúdeného v Maďarsku, Azerbajdžanu

Miroslav Lajčák
podpredseda vlády a
minister zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Dátum zaevidovania: 10-10-2012
Číslo spisu: 1LEDS-727/2012
Listy: 1/2 Prílohy:
RZ ZH LU

Bratislava 5. októbra 2012
Číslo: 102.972/2012-KAMI

Vážení páni poslanci,

dovoľte mi odpovedať na Vašu interpeláciu z 13. septembra 2012 týkajúcu sa vydania z Maďarskej republiky a následného omilostenia v Azerbajdžanskej republike dôstojníka azerbajdžanskej armády Ramila Safarova, ktorý bol v Maďarsku právoplatne odsúdený za vraždu arménskeho armádneho dôstojníka Gurgena Margarjana v roku 2004.

R. Safarov bol vydaný z Maďarskej republiky do Azerbajdžanu dňa 31. augusta 2012 na základe azerbajdžanskej žiadosti a v súlade s Dohovorom Rady Európy o odovzdávaní odsúdených osôb, ktorého sú obe krajiny zmluvnými stranami. Následne prezident Azerbajdžanskej republiky Ilham Alijev udelil R. Safarovovi hneď po prílete do vlasti prezidentskú amnestiu a 1. septembra 2012 ho minister obrany rehabilitoval ako príslušníka ozbrojených síl a povýšil do hodnosti majora.

Vážení páni poslanci, v súvislosti s uvedeným prípadom Vás chcem ubezpečiť, že mu slovenská diplomacia od začiatku venovala patričnú pozornosť, a to aj v rámci výkonu zahraničnej politiky na úrovni EÚ. Túto pozornosť si prípad vydania a následnej glorifikácie R. Safarova vyžiadal aj vzhľadom na fakt, že sa stal ďalším katalyzátorom regresu v mierovom procese náhornokarabašského konfliktu, ktorý sme registrovali v posledných mesiacoch. Dané skutočnosti odsúdili predstavitelia EÚ, hlavy štátov trojky spolupredsedov Minskej skupiny i ďalší lídri medzinárodných organizácií ako OBSE a NATO, ktorých členom je i Slovenská republika.

O prípade prebiehala široká diskusia aj na rôznych európskych úrovniach vrátane rokovaní, ktorých som sa osobne zúčastnil. Na neformálnom septembrovom zasadnutí ministrov zahraničných vecí krajín EÚ na Cypre s vysvetlením vystúpil maďarský minister zahraničných vecí János Martonyi. Maďarska strana opakovane konštatovala, že konala v súlade s medzinárodnými dohodami a na základe dôvery v garancie dané azerbajdžanskou stranou o dokončení výkonu trestu. Zároveň vyjadrila ľútosť nad prerušením diplomatických vzťahov s Arménskou republikou, prejavila záujem o ich urýchlené obnovenie a podčiarkla, že plne rešpektuje pozície EÚ týkajúce sa Arménska, Azerbajdžanu a problematiky Náhorného Karabachu. Jej snahou však bolo riešiť záležitosť bilaterálne, priamo s dotknutými krajinami južného Kaukazu, pričom nechcela prenášať riešenie tohto prípadu na pôdu EÚ. Z formálnej a právnej stránky je teda možné konštatovať, že maďarská strana neporušila žiadne vnútorné ani medzinárodné práve predpisy a dohody, avšak dôsledne politicky nezohľadnila všetky aspekty svojho rozhodnutia a jeho možného vplyvu na vývoj situácie v regióne.

Za EÚ sa k prípadu vyjadrili v spoločnom vyhlásení z 3. septembra 2012 aj vysoká predstaviteľka EÚ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku Catherine Ashtonová a komisár pre rozširovanie a susedskú politiku Štefan Füle. Konštatovali znepokojenie zo správy o udelení milosti prezidenta Azerbajdžanu dôstojníkovi R. Safarovovi, ktorý bol uznaný vinným a odsúdený na doživotný trest a v záujme regionálnej stability a pokračujúceho úsilia o zmierenie zopakovali svoju výzvu k Azerbajdžanu a Arménsku na zdržanlivosť v praktických krokoch, ako aj vo verejných vyhláseniach, aby sa zabránilo eskalácii situácie. Následne Európsky parlament vo svojom vyhlásení z 13. septembra 2012 odsúdil omilostenie a podporu R. Safarovovi z azerbajdžanskej strany a vyzval na rešpektovanie jeho odsúdenia na celoživotný trest. Konštatoval, že takýto krok môže viesť k zvyšovaniu napätia medzi dvoma krajinami a narušiť úsilie o urovnanie náhornokarabašského konfliktu.

S ohľadom na reakcie predstaviteľov a inštitúcií EÚ a diskusie v EÚ nepovažujem za nevyhnutné iniciovať priame bilaterálne kontakty s maďarskými a azerbajdžanskými predstaviteľmi v danej záležitosti. Chcem Vás však ubezpečiť, že na najbližšom stretnutí s azerbajdžanskými partnermi budem tieto pozície aj v rámci dvojstranných rokovaní tlmočiť.

Vážení páni poslanci, dovoľte mi zdôrazniť, že Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ako aj vláda Slovenskej republiky, sa budú naďalej principiálne zasadzovať o maximálne rešpektovanie ľudských práv a slobôd, dôstojnosti a spravodlivosti aj v zahraničnopolitickej oblasti. Verím, že sa zodpovedným krajinám podarí riešiť záležitosť tak, aby jej konzekvencie nenarušili doterajšiu krehkú úroveň vzťahov v regióne a neviedli k spomaleniu, resp. prerušeniu rokovaní o riešení náhornokarabašského konfliktu. Slovenská republika, aj ako člen EÚ, sa bude snažiť napomáhať takémuto vývoju a zároveň bude pokračovať v udržiavaní vyvážených vzťahov so všetkými krajinami južného Kaukazu a podporovať ich na ceste zbližovania s EÚ, samozrejme, pri rešpektovaní základných hodnotových princípov európskych demokracií.

S pozdravom

Na vedomie
predseda Národnej rady SR

Vážený pán
Juraj Droba
poslanec Národnej rady SR
Bratislava

Vážený pán
Ľubomír Galko
poslanec Národnej rady SR
Bratislava